

Til alle kommuner

Vandplaner og havmiljø
J.nr. 409-00238
Ref. rurab
13. marts 2015

Orientering om vandplanlægningens beskyttelse af vandforekomster og andet vand

Naturstyrelsen har modtaget henvendelser fra kommuner, der overordnet angår, hvilken beskyttelse som gælder for det vand, der ikke er konkret målsat i de statslige vandplaner 2009-15, og med hensyn til de kommende planperioder, det vand, der ikke har fået fastlagt et konkret miljømål i udkast til bekendtgørelse om miljømål.

I den anledning skal Naturstyrelsen hermed orientere alle kommuner om beskyttelsen af vandforekomster og andet vand (overfladevand og grundvand) efter vandrammedirektivet og den danske vandplanlægning. Først redegøres for beskyttelsen efter vandrammedirektivet, dernæst miljømålsloven og til sidst lov om vandplanlægning.

Vandrammedirektivet

Vandrammedirektivets formål er at fastlægge en ramme for beskyttelse af vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, som bl.a. forebygger yderligere forringelse og beskytter og forbedrer vandøkosystemernes tilstand og, hvad angår deres vandbehov, også tilstanden for terrestriske økosystemer og vådområder, der er direkte afhængige af vandøkosystemerne, jf. artikel 1, litra a.

Alt vand, dvs. vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand, er således omfattet af vandrammedirektivets formål.

Vandrammedirektivets miljømål om at forebygge forringelse og opnå god tilstand er ifølge artikel 4 dog alene knyttet til *vandforekomster*, dvs. overfladevandområder og grundvandsforekomster, som udgør henholdsvis en afgrænset og betydelig mængde overfladevand, jf. artikel 2, nr. 10, eller en separat mængde grundvand i et eller flere grundvandsmagasiner, jf. artikel 2, nr. 12, og som derfor skal afgrænses og karakteriseres i overensstemmelse med direktivets bilag II. Vandforekomster er således de administrative enheder (*compliance checking units*), der anvendes til at afgøre, om direktivets miljømål er nået og dermed, om formålet med direktivet er indfriet. Det er for vandforekomsterne, der skal fastlægges konkrete miljømål og fornødne indsatser med henblik på at nå miljømålene, og det er vandforekomsternes tilstand, der ikke må forringes.

Det følger af ovenstående, at det overfladevand og grundvand, som ikke er afgrænset som vandforekomster, samtidig dermed er vurderet ikke at være betydende for indfrielse af direktivets formål. Dette overfladevand og grundvand skal dog beskyttes og forbedres, sådan at direktivets miljømål kan nås for vandforekomsterne (for alt grundvand gælder dog et mål om at forebygge eller begrænse udledning af forurenende stoffer og vende en enhver væsentlig og vedvarende opadgående tendens i koncentrationen af et hvilket som helst forurenende stof hidrørende fra menneskelig aktivitet).

Miljømålsloven – planperioden 2009-15

Vandrammedirektivet er bl.a. implementeret i dansk ret ved miljømålsloven for så vidt angår planperioden 2009-15. Lov om vandplanlægning regulerer de efterfølgende planperioder, jf. afsnittet nedenfor om lov om vandplanlægning.

Miljømålslovens formål er at fastlægge en ramme for beskyttelse af overfladevand og grundvand. Lovens miljømål om at forebygge forringelse og opnå god tilstand, jf. § 11, stk. 1, og § 12, gælder for overfladevandområder og grundvandsforekomster, dvs. vandforekomster i form af sådanne overfladevandområder og grundvandsforekomster, som udgør henholdsvis en afgrænset og betydelig mængde overfladevand, jf. § 2, nr. 2, i bekendtgørelse 1355/2006 om karakterisering af vandforekomster, opgørelse af påvirkninger og kortlægning af vandressourcer, eller en separat mængde grundvand i et eller flere grundvandsmagasiner, jf. bekendtgørelsens § 2, nr. 3, og som derfor skal afgrænses og karakteriseres i overensstemmelse med bekendtgørelsens anvisninger i bilag 1 og 4.

Det er således – i overensstemmelse med vandrammedirektivet – for vandforekomsterne, der skal fastlægges konkrete miljømål og fornødne indsatser med henblik på at nå miljømålene, og det er vandforekomsternes tilstand, der ikke må forringes. Konkrete miljømål og indsatser fastlægges i vandplanerne.

Retningslinjerne i de statslige vandplaner 2009-15

Vandplanernes kapitel 1.4 indeholder retningslinjer, der har til formål at understøtte vandplanens indsatsprogram med supplerende foranstaltninger med henblik på at opnå god tilstand i alle vandforekomster, jf. hermed miljømålslovens § 25.

Det fremgår indledningsvist af vandplanernes retningslinjer, at de har bindende virkning over for myndigheders fysiske planlægning og administration. Retningslinje 1 og 3 har følgende ordlyd:

"1) Forringelse af den nuværende tilstand af såvel overfladevand som grundvand skal forebygges.

[...]

3) Tilstanden i vandløb, søer, grundvandsforekomster og kystvande skal leve op til de fastlagte miljømål, som de fremgår af WebGIS. Vandområder, der ikke fremgår af WebGIS, administreres efter miljølovgivningen i øvrigt. Det bør således sikres, at der ikke meddeles tilladelser og godkendelser, der måtte være til hinder for, at disse områder opnår god tilstand. [...]."

Formålet med vandplanernes retningslinjer er at understøtte indsatsprogrammet med henblik på at forebygge forringelse og opnå god tilstand i alle vandforekomster i overensstemmelse med målet i lovens § 11, stk. 1, og § 12.

Det betyder, at retningslinjerne ikke i sig selv gælder det overfladevand og grundvand, der ikke er afgrænset som vandforekomster, men retningslinjerne skal i forhold til dette vand administreres således, at forringelse af tilstanden for vandforekomster forebygges, og det bør sikres, at der ikke meddeles tilladelser, der måtte være til hinder for opnåelse af god tilstand i vandforekomster.

Det betyder også, at beskyttelsen af det overfladevand og grundvand, der ikke er afgrænset som vandforekomster, består i den beskyttelse, som følger af miljølovgivningen i øvrigt, f.eks. miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven og vandløbsloven.

Vandløbsloven

Særligt for så vidt angår vandløbsloven, fremgår det af lovens formålsbestemmelse i § 1, at fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven (dvs. foranstaltninger med henblik på at vandløb kan benyttes til afledning af vand) skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i henhold til anden lovgivning. Miljømæssige krav vil i den henseende bl.a. være vandplanernes konkrete miljømål for vandforekomster samt miljømæssige krav i miljøbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven (som særligt vil være relevant for andet vand end vandforekomster). Det er ikke en forudsætning for vandløbslovens administration, at der efter lovgivningen er fastsat en egentlig målsætning for vandløbet – det være sig i vandplan, naturplan eller på anden vis.

Det antages, at de enkelte hensyn er sidestillede, og formålet med vandløbsloven er således ikke at tilgodese den ene interesse frem for den anden, men at søge at løse de konflikter, der opstår i forbindelse med benyttelse og beskyttelse af vandløb.

Hvis der ingen beskyttelsesinteresser fremgår hverken direkte eller forudsætningsvis af anden lovgivning, må det som udgangspunkt antages, at afvandingshensynet vil være styrende ved fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter vandløbsloven, jf. lovens § 1. Det skal understreges, at Naturstyrelsen ikke hermed har taget nærmere stilling til rækkevidden af det skøn, som i den forbindelse tilkommer vandløbsmyndigheden efter vandløbsloven.

Miljøbeskyttelsesloven

Det bemærkes i forhold til miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelse 1022/2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer og havet, at miljøkvalitetskravene for forurenede stoffer også gælder det overfladevand, som er ikke er afgrænset som vandforekomster efter miljømålsloven og bekendtgørelse 1355/2006.

Lov om vandplanlægning

For planperioderne efter 2015 er vandrammedirektivet implementeret i dansk ret ved lov om vandplanlægning, der erstatter miljømålsloven.

Formålet med lov om vandplanlægning, jf. lovens § 1, der svarer til vandrammedirektivets artikel 1, er – ligesom miljømålsloven – at fastlægge en ramme for beskyttelse af overfladevand og grundvand. Lovens miljømål om at forebygge forringelse og opnå god tilstand, jf. § 7, gælder for

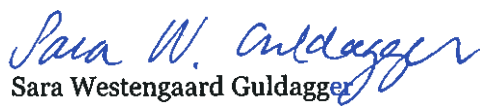
overfladevandområder og grundvandsforekomster, dvs. vandforekomster i form af sådanne overfladevandområder og grundvandsforekomster, som udgør henholdsvis en afgrænset og betydelig mængde overfladevand, jf. lovens § 2, nr. 11, eller en separat mængde grundvand i et eller flere grundvandsmagasiner, jf. lovens § 2, nr. 12, og som derfor skal afgrænses og karakteriseres i overensstemmelse med bilag 1 til bekendtgørelse 1400/2014 om basisanalyser.

Efter lovens § 19 fastsætter miljøministeren regler, som fastlægger et indsatsprogram for hvert vandområdedistrikt med henblik på opfyldelse af fastlagte miljømål, jf. lovens § 7. Der er i overensstemmelse hermed sendt et udkast til bekendtgørelse om indsatsprogrammer i høring. Af § 2 i bekendtgørelsesudkastet fremgår, at indsatsprogrammerne gælder for de overfladevandområder og grundvandsforekomster, der er omfattet af vandplanlægningen, og som fremgår af bilag 1-4. Det fremgår endvidere af bekendtgørelsesudkastets § 8, at statslige myndigheder, regioner og kommuner ved administration af lovgivningen i øvrigt skal forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål, ikke forhindres. § 8 erstatter bl.a. retningslinje 1 og 3 i retningslinjerne for vandplanerne for første planperiode. § 8 beskytter på samme måde som retningslinje 1 og 3 det overfladevand og grundvand, der er vurderet at udgøre vandforekomster.

Det betyder, at beskyttelsen af det overfladevand og grundvand, der ikke er afgrænset som vandforekomster, består i den beskyttelse, som følger af lovgivningen i øvrigt, f.eks. miljøbeskyttelsesloven, naturbeskyttelsesloven og vandløbsloven, idet de relevante myndigheder samtidig ved administrationen af dette vand skal forebygge forringelse af tilstanden for vandforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt for vandforekomster, ikke forhindres.

Det anførte ovenfor under afsnittet om miljømålsloven i relation til vandløbsloven, miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelse 1022/2010 gælder ligeledes i forhold til lov om vandplanlægning.

Med venlig hilsen

Sara Westengaard Guldagger
Kontorchef